

JUDECĂTORIA ORHEI

Republica Moldova, MD-3505, or. Telenești, str. Ștefan cel Mare, nr.6

email: portal@justice.md, Tel. +373 (258) 22785

<https://portal.institutiadejustitie.md/>

nr. 8856 din 07.12. 2024

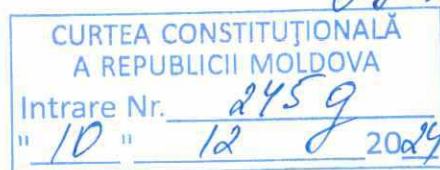
Curtea Constituțională a RM
mun. Chișinău strada Lăpușeanu 28

Judecătoria Orhei (sediul Telenești) remite spre examinare sesizarea privind excepția de neconstituționalitate înaintată de către avocatul Buhnaci Tudor în calitate de reprezentant al reprezentantului debitorului GȚ „Rusu Mihai Ivan”, Rusu Mihai și încheierea nr.2i-9/2021 din 19.11.2024 pe cauza de insolvență nr.PIGD 2-21037202-38-2i-12032021 intentată față de debitorul GȚ „Rusu Mihai Ivan”.

Anexă, conform textului: încheiere pe 6 file;
Sesizare pe 5 file.

Președintele interimar al
Judecătoriei Orhei

Veronica CUPCEA

ex. Liliana Levițchi

Uniunea Avocaților din Republica Moldova
Biroul Asociat de Avocați JUST DEBIT
mun. Chișinău, MD 2009,
str. Vasile Alecsandri 19, c. p. 255
e-mail: buhnacitudor95@gmail.com,
tel: +37369609869

Moldovan Bar Association
Associated Law Office JUST DEBIT
mun. Chișinău, MD 2009,
str. Vasile Alecsandri 19, c. p. 255
e-mail: buhnacitudor95@gmail.com,
tel: +37369609869

12.11.2024

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28
MD 2004, Republica Moldova

SESIZARE PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție

**Autorul sesizării: Avocat Buhnaci Tudor
din cadrul BAA „JUST DEBIT”**

**Funcția: Reprezentantul reprezentantului debitorului
GȚ “Rusu Mihai Ivan” - Rusu Mihai Ivan**

I. OBIECTUL SESIZĂRII

1. Controlul constituționalității prevederilor: „textului art. 121 alin. (2) a Legii insolvenței nr. 149 din 29.06.2012, conform căruia “(2) În cazul în care rezultatele licitației sânt contestate din motivul încălcării procedurii de înscriere sau de desfășurare, bunurile adjudecate nu se vor ridica. În astfel de situații, ridicarea bunurilor se operează după soluționarea litigiilor. Dacă, după ridicarea bunurilor, rezultatele licitației sânt anulate, adjudecatarul (cumpărătorul) este obligat să restituie bunurile”.

2. Declararea drept neconstituțională a prevederilor: „textului art. 121 alin. (2) a Legii insolvenței nr. 149 din 29.06.2012, conform căruia “(2) În cazul în care rezultatele licitației sânt contestate din motivul încălcării procedurii de înscriere sau de desfășurare, bunurile adjudecate nu se vor ridica. În astfel de situații, ridicarea bunurilor se operează după soluționarea litigiilor. Dacă, după ridicarea bunurilor, rezultatele licitației sânt anulate, adjudecatarul (cumpărătorul) este obligat să restituie bunurile”.

CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE INSTANȚA DE JUDECATĂ

Pe rolul Judecătoriei Orhei (sediul Telenești) se află în examinare cererea privind anularea rezultatelor licitației cu reducere din data de 27 martie 2024 și opoziția la evaluarea și vânzarea bunurilor din masa debitoare, înaintate de către creditorul Rusu Ion și reprezentantul debitorului Rusu Mihai, în cauza civilă intentată față de debitorul gospodăria țărănească „Rusu Mihai Ivan” (codul fiscal-35911881, cu sediul în satul Cușmirca raionul Șoldănești).

Cererea reprezentantului debitorului Rusu Mihai privind anularea rezultatelor licitației cu reducere din data de 27 martie 2024 în cauza civilă intentată față de debitorul gospodăria țărănească „Rusu Mihai Ivan”, se întemeiază în baza art. 121 alin. (2) a Legii insolvenței, conform căruia “(2) În cazul în care rezultatele licitației sânt contestate din motivul încălcării procedurii de înscriere sau de desfășurare, bunurile adjudecate nu se vor ridica. În astfel de situații, ridicarea bunurilor se operează după soluționarea litigiilor. Dacă, după ridicarea bunurilor, rezultatele licitației sânt anulate, adjudecatarul (cumpărătorul) este obligat să restituie bunurile.”

Respectiv, la soluționarea cererii reprezentantului debitorului Rusu Mihai privind anularea rezultatelor licitației cu reducere din data de 27 martie 2024 în cauza civilă intentată față de debitorul gospodăria țărănească „Rusu Mihai Ivan”, instanța de insolvență urmează să aplice prevederile art. 121 alin. (2) a Legii insolvenței, constituționalitatea cărora avocatul Buhnaci Tudor, în calitate de reprezentant al reprezentantului debitorului Rusu Mihai, le contestă prin prezenta sesizare, fiind în contradicție cu prevederile art. 20, art. 23, art. 26, art. 54 a Constituției Republicii Moldova, art. 1, art. 6, art. 13 a Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

III. NORMA DE DREPT SUPUSĂ VERIFICĂRII CONSTITUȚIONALITĂȚII

Prezenta sesizare are drept obiect de examinare controlul constituționalității prevederilor: „textului art. 121 alin. (2) a Legii insolvenței nr. 149 din 29.06.2012, conform căruia “(2) În cazul în care rezultatele licitației sânt contestate din motivul încălcării procedurii de înscriere sau de desfășurare, bunurile

adjudecate nu se vor ridica. În astfel de situații, ridicarea bunurilor se operează după soluționarea litigiilor. Dacă, după ridicarea bunurilor, rezultatele licitației sînt anulate, adjudecatarul (cumpărătorul) este obligat să restituie bunurile”, dat fiind faptul că aceste reglementari / prevederi contravin articolelor 20, 23, 26, 54 din Constituția Republicii Moldova, normele contestate ca neconstituționale fiind următoarele:

Articolul 121. Ridicarea bunurilor adjudecate din Legea insolvenței

(2) În cazul în care rezultatele licitației sînt contestate din motivul încălcării procedurii de înscriere sau de desfășurare, bunurile adjudecate nu se vor ridica. În astfel de situații, ridicarea bunurilor se operează după soluționarea litigiilor. Dacă, după ridicarea bunurilor, rezultatele licitației sînt anulate, adjudecatarul (cumpărătorul) este obligat să restituie bunurile.

IV. CADRUL NORMATIV PERTINENT

1. Constituția Republicii Moldova adoptată la 29.07.1994, republicată la 29.03.2016.

Articolul 20. Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.

Articolul 23. Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle.

În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 26. Dreptul la apărare

(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.

Articolul 54. Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

2. Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale

Articolul 1. Obligația de a respecta drepturile omului.

Înaltele Părți contractante recunosc oricărei persoane aflate sub jurisdicția lor drepturile și libertățile definite în titlul I al prezentei convenții.

Articolul 6. Dreptul la un proces echitabil.

Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia în interesul moralității, al ordinii publice ori la securității naționale [...].

Articolul 13. Dreptul la un remediu efectiv

Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta Convenție au fost încălcate, are dreptul de a se adresa efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.

3. Prevederile relevante ale Codului de procedură civilă nr. 225/30-05-2003 sun următoarele:

Articolul 1. Raporturile reglementate de legislația procedurală civilă

Legislația procedurală civilă a Republicii Moldova reglementează raporturile sociale referitoare la raporturile procesuale civile ce apar la înfăptuirea justiției de către instanțele judecătorești de drept comun în cadrul judecării cauzelor în acțiuni civile, precum și a altor cauze, date în competența lor de prezentul cod și de alte legi.

Articolul 2. Legislația procedurală civilă

(1) Procedura de judecare a cauzelor civile în instanțele judecătorești de drept comun este stabilită de Constituția Republicii Moldova, de hotărârile și deciziile Curții Europene a Drepturilor Omului, de hotărârile Curții Constituționale, de prezentul cod și de alte legi organice. Normele de drept procedural civil din alte legi trebuie să corespundă dispozițiilor fundamentale ale Constituției Republicii Moldova și prezentului cod.

(2) În caz de coliziune între normele prezentului cod și prevederile Constituției Republicii Moldova, se aplică prevederile Constituției, iar în caz de discordanță între normele prezentului cod și cele ale unei alte legi organice, se aplică reglementările legii adoptate ulterior.

(3) Dacă prin tratatul internațional la care Republica Moldova este parte sânt stabilite alte norme decât cele prevăzute de legislația procedurală civilă a Republicii Moldova, se aplică normele tratatului internațional dacă din acesta nu rezultă că pentru aplicarea lor este necesară adoptarea unei legi naționale.

(4) Legislația procedurală civilă stabilește modalitatea de judecare a cauzelor în acțiuni civile ce rezultă din raporturi juridice civile, familiale, de muncă, locative, funciare, ecologice și din alte raporturi juridice, a cauzelor cu procedură specială și

cu procedură în ordonanță (simplificată), precum și a celor care apar în legătură cu executarea actelor instanței judecătorești și actelor altor autorități.

Articolul 4. Sarcinile procedurii civile

Sarcinile procedurii civile constau în judecarea justă, în termen rezonabil, a cauzelor de apărare a drepturilor încălcate sau contestate, a libertăților și a intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice și asociațiilor lor, ale autorităților publice și ale altor persoane care sânt subiecte ale raporturilor juridice civile, familiale, de muncă și ale altor raporturi juridice, precum și în apărarea intereselor statului și ale societății, în consolidarea legalității și a ordinii de drept, în prevenirea cazurilor de încălcare a legii.

Articolul 5. Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

(2) Nici unei persoane nu i se va refuza apărarea judiciară din motiv de inexistență a legislației, de imperfecțiune, coliziune sau obscuritate a legislației în vigoare.

(3) Renunțarea uneia dintre părți la dreptul de a se adresa în judecată prin încheierea în prealabil a unei convenții nu are efect juridic, cu excepția cazurilor de încheiere, în condițiile legii, a unei convenții arbitrale.

Articolul 6. Modalitățile de apărare a drepturilor, libertăților și intereselor legitime

Instanța judecătorească exercită apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime prin somare la executarea unor obligații, prin declararea existenței sau inexistenței unui raport juridic, prin constatarea unui fapt care are valoare juridică, prin alte modalități, prevăzute de lege.

Articolul 22 Egalitatea în fața legii și a justiției

(1) Justiția în cauzele civile se înfăptuiește pe principiul egalității tuturor persoanelor, independent de cetățenie, rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere, origine socială, serviciu, domiciliu, loc de naștere, precum și al egalității tuturor organizațiilor, indiferent de tipul de proprietate și forma de organizare juridică, subordonare, sediu și de alte circumstanțe.

(2) Privilegiile procesuale ale persoanelor care beneficiază de imunitatea răspunderii civile se stabilesc de prezentul cod și de alte legi, de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Articolul 26 Contradictorialitatea și egalitatea părților în drepturile procedurale

(1) Procesele civile se desfășoară pe principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale.

(2) Contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părțile și ceilalți participanți la proces să aibă posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu cauza dată judecării și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței.

(3) Instanța care judecă cauza își păstrează imparțialitatea și obiectivitatea, creează condiții pentru exercitarea drepturilor participanților la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanțelor reale ale cauzei.

(4) Egalitatea părților în drepturile procedurale este garantată prin lege și se asigură de către instanță prin crearea posibilităților egale, suficiente și adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor de fapt și de drept, astfel încât nici una dintre părți să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.

Articolul 27 Disponibilitatea în drepturi a participanților la proces

(1) Disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

(2) Instanța nu admite dispunerea de un drept sau folosirea modalității de apărare dacă aceste acte contravin legii ori încalcă drepturile sau interesele legitime ale persoanei.

V. EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

Obiectul prezentei sesizări îl constituie controlul constituționalității prevederilor: „textului art. 121 alin. (2) a Legii insolvenței nr. 149 din 29.06.2012, conform căruia “(2) În cazul în care rezultatele licitației sânt contestate din motivul încălcării procedurii de înscriere sau de desfășurare, bunurile adjudecate nu se vor ridica. În astfel de situații, ridicarea bunurilor se operează după soluționarea litigiilor. Dacă, după ridicarea bunurilor, rezultatele licitației sânt anulate, adjudecatarul (cumpărătorul) este obligat să restituie bunurile”, care afectează drepturile constituționale ale reprezentantului debitorului – Rusu Mihai, prevăzute la articolele art. 20, art. 23, art. 26, art. 54 a Constituției Republicii Moldova, art. 1, art. 6, art. 13 a Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Conform prevederilor art. 8 alin. (2) a Legii insolvenței “(2) Încheierile instanței de insolvență pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile de la data comunicării și numai în cazurile expres prevăzute de prezenta lege. Termenul de recurs, precum și recursul declarat nu suspendă executarea încheierilor instanței de insolvență.”

Respectiv, în cadrul procesului de insolvență, legiuitorul a prevăzut că doar în cazurile prevăzute expres de legea insolvenței, pot fi contestate încheierile instanței de insolvență.

Astfel, în cazurile în care nu este prevăzută calea de atac – recursul în legea insolvenței, încheierile instanței de insolvență nu pot fi contestate, iar recursul împotriva acestor încheieri judecătorești se restituie de către instanța de recurs, deoarece potrivit Legii insolvenței, aceste încheieri nu pot fi contestate cu recurs.

În cazul din speță, prevederile art. 121 alin. (2) a Legii insolvenței nr. 149 din 29.06.2012, nu prevede calea de atac recursul pentru încheierea prin care instanța

de insolvabilitate se expune și soluționează cererea privind anularea rezultatelor licitației.

Mai mult ca atât, textul prevederilor art. 121 alin. (2) a Legii insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012, este unul este imprevizibil și incert, pentru că legiuitorul nu a prevăzut, care este actul judecătoresc prin care instanța de insolvabilitate soluționează cererea privind anularea rezultatelor licitației. Din acest motiv, afirmăm că textul prevederilor art. 121 alin. (2) a Legii insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012 contestat, încalcă accesul liber la justiție și dreptul la apărare al justițiabilului – reprezentantului debitorului – Rusu Mihai, prevăzut la art. 20, 23, 26 din Constituția R.M.

Drept urmare, din considerentele expuse *supra*, învederăm și atragem atenția că se încalcă dreptul la un proces echitabil al justițiabilului – reprezentantului debitorului – Rusu Mihai, prevăzut la art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, care stipulează că *“Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia în interesul moralității, al ordinii publice ori la securității naționale [...]”*

Totodată, menționăm că textul art. 121 alin. (2) a Legii insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012, conform căruia *“(2) În cazul în care rezultatele licitației sânt contestate din motivul încălcării procedurii de înscriere sau de desfășurare, bunurile adjudecate nu se vor ridica. În astfel de situații, ridicarea bunurilor se operează după soluționarea litigiilor. Dacă, după ridicarea bunurilor, rezultatele licitației sânt anulate, adjudecatarul (cumpărătorul) este obligat să restituie bunurile”,* afectează și încalcă drepturile constituționale ale reprezentantului debitorului - Rusu Mihai prevăzute la articolele art. 20, art. 23, art. 26, art. 54 a Constituției Republicii Moldova, art. 1, art. 6, art. 13 a Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, or prin faptul că legea insolvabilității nu prevede posibilitatea legală de a contesta cu recurs încheierea prin care instanța de insolvabilitate soluționează cererea privind anularea rezultatelor licitației, justițiabilului – reprezentantului debitorului – Rusu Mihai, i se încalcă grav dreptul la un recurs efectiv și dreptul de acces la o instanță, din rațiunile legale ce succed:

Astfel, articolul 13 din Convenția CEDO garantează dreptul la un recurs efectiv, care prevede că *„Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta Convenție au fost încălcate, are dreptul să se adreseze efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.”*

Articolul 20 din Constituția RM garantează accesul liber la justiție al justițiabilului și prevede expres că *“(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. (2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”*

În corespundere cu art. 6 alin. (1) a Convenției CtEDO *“Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia, în interesul moralității, al ordinii publice ori al securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță când, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.”*

CEDO a admis faptul că articolul 6 stabilește garanțiile procedurale disponibile părților aflate în litigiu. Acest lucru ar fi golit de conținut dacă nu s-ar avea în vedere și accesul la instanță. Prin urmare, dreptul de acces la instanță decurge implicit din dreptul la un proces echitabil în temeiul articolului 6 alin. (1) a Convenției CtEDO.

Procesul este considerat echitabil în funcție de toate circumstanțele cauzei, inclusiv de posibilitatea persoanei de a avea acces la justiție. Se va lua în considerare procedura judiciară în ansamblul său și anume, de la momentul declanșării procedurii, până la soluționarea finală a unui cauze de judecată).

Art.6 par. 1 din Convenția CEDO prevede nu doar garanții procedurale, ci și un drept autonom, respectiv dreptul de a avea acces la o instanță judecătorească, care, deși nu este prevăzut în mod expres în convenție, s-a dovedit a fi unul dintre cele mai importante elemente ale art.6 și care presupune posibilitatea de valorificare a unui remediu efectiv împotriva încălcărilor comise de către instanțele de judecată și anume dreptul de a contesta actele instanței de fond cu recurs și apel și a obține o remediere efectivă a drepturilor încălcate a justițiabilului.

Totodată, prevederile legale contestate prin prezenta cerere / sesizare, raportate la normele relevante ale Constituției și celorlalte prevederi legale invocate în prezenta cerere, nu corespunde criteriilor de calitate a legii: de previzibilitate și accesibilitate, nefiind formulată cu suficientă precizie, drepturile și obligațiile, permise sau impuse subiecților din normele contestate, care nu sunt adecvate, necesare și proporționale cu celelalte norme prin care se urmărește respectarea drepturilor participanților la procesul de insolvabilitate, fiind astfel contrare art. 23 din Constituție.

În acest sens, autorul cererii menționează că în Hotărârea nr. 17 din 10 mai 2017 Curtea Constituțională a statuat că: *“Curtea menționează că dreptul fiecăruia om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle sale, consacrat în articolul 23 alin.(2) din Constituție, implică adoptarea de către legiuitor a unor legi accesibile, previzibile și clare. Concomitent, Curtea constată, prin prisma articolului 54 alin. (3) din Constituție, că această garanție constituțională nu poate fi restrânsă. Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate - accesibilitate, previzibilitate și claritate - norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că*

legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art. 23 din Constituție [...]. Curtea reține că previzibilitatea și claritatea constituie elemente sine qua non ale constituționalității unei norme, care în activitatea de legiferare nicidecum nu pot fi omise. Conform testului de proporționalitate, măsura luată trebuie să fie adecvată - să poată în mod obiectiv să ducă la îndeplinirea scopului, necesară - indispensabilă pentru îndeplinirea scopului, și proporțională - să asigure justul echilibru între interesele concrete pentru a fi corespunzătoare scopului urmărit". (§67-70, 89).

VI. CERINȚELE SESIZĂRII

Reieșind din motivele expuse *supra*, fiind constatate toate cele 4 condiții necesare pentru a sesiza Curtea Constituțională, în temeiul art. 12¹ CPC, articolului 135 alin. 1 lit. a) și g) din Constituție, precum și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, avocatul Buhnaci Tudor din cadrul BAA „JUST DEBIT”, respectuos

SOLICITĂ:

1. Primirea și admiterea spre examinare în fond a Sesizării privind excepția de neconstituționalitate ridicată;
2. **A supune controlului constituționalității** prevederile: „textului art. 121 alin. (2) a Legii insolvenței nr. 149 din 29.06.2012, conform căruia (2) În cazul în care rezultatele licitației sânt contestate din motivul încălcării procedurii de înscriere sau de desfășurare, bunurile adjudecate nu se vor ridica. În astfel de situații, ridicarea bunurilor se operează după soluționarea litigiilor. Dacă, după ridicarea bunurilor, rezultatele licitației sânt anulate, adjudecatarul (cumpărătorul) este obligat să restituie bunurile”;
3. **A declara neconstituționale** prevederile: „textului art. 121 alin. (2) a Legii insolvenței nr. 149 din 29.06.2012, conform căruia (2) În cazul în care rezultatele licitației sânt contestate din motivul încălcării procedurii de înscriere sau de desfășurare, bunurile adjudecate nu se vor ridica. În astfel de situații, ridicarea bunurilor se operează după soluționarea litigiilor. Dacă, după ridicarea bunurilor, rezultatele licitației sânt anulate, adjudecatarul (cumpărătorul) este obligat să restituie bunurile”.

VII. DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA

Declar pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

12.11.2024

mun. Chișinău

Avocat Buhnaci Tudor
din cadrul BAA „JUST DEBIT”
(în calitate de reprezentant al
reprezentantului debitorului
- Rusu Mihai)

Dosarul nr.2i-9/2021
nr.e.2-21037202-38-2i-12032021

ÎNCHEIERE

19 noiembrie 2024

orașul Telenești

Judecătoria Orhei (sediul Telenești)

în completul compus din:

Președintele ședinței, judecător
grefier

Ludmila Iarmaliuc

Liliana Levițchi

a examinat în ședință publică cererea reprezentantului debitorului Rusu Mihai, prin intermediul avocatului Tudor Buhnaci, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cauza civilă intentată față de debitorul gospodăria țărănească „Rusu Mihai Ivan” (codul fiscal-35911881, cu sediul în satul Cușmirca raionul Șoldănești),

constată următoarele:

Debitorul gospodăria țărănească „Rusu Mihai Ivan” la 12 martie 2021, a depus la instanța de insolvență a Judecătoriei Orhei (sediul Telenești) cerere introductivă privind intentarea procesului de insolvență în privința sa.

Prin hotărârea Judecătoriei Orhei (sediul Telenești) nr.2i-9/2021 din 13 aprilie 2021, s-a constatat insolvența și s-a intentat procedura de insolvență în privința debitorului societatea cu răspundere limitată gospodăria țărănească „Rusu Mihai Ivan” s-a ridicat dreptul lui Rusu Mihai de administrare a debitorului gospodăriei țărănești „Rusu Mihai Ivan” și s-a propus debitorului în termen de 10 zile de la data adoptării hotărârii de intentare a procesului de insolvență, să desemneze reprezentant persoană fizică pentru a reprezenta interesele gospodăriei țărănești, a participa în cadrul procesului de insolvență din numele debitorului, s-a desemnat în funcție de administrator al insolvenței debitorului gospodăriei țărănești „Rusu Mihai Ivan” Sergiu Bevziuc, deținătorul autorizației MJ nr.99 din 14.01.2015.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei (sediul Telenești) nr.2i-9/2021 din 30 mai 2023, s-a dispus intrarea imediată în procedura falimentului a debitorului gospodăria țărănească „Rusu Mihai Ivan”, cu valorificarea și lichidarea masei debitoare; s-a desemnat în funcție de lichidator al gospodăriei țărănești „Rusu Mihai Ivan” Sergiu Bevziuc, deținătorul autorizației MJ nr.99 din 14.01.2015, cu atribuțiile prevăzute de

art.66 al Legii insolvenței nr.149/2012, inclusiv valorificarea și lichidarea masei debitoare.

La 05 aprilie 2024 reprezentantul debitorului Rusu Mihai a înaintat Judecătorei Orhei (sediul Telenești) cerere privind anularea rezultatelor licitației „cu reducere” din 27 martie 2024.

A indicat că, la 27 martie 2024 lichidatorul debitorului Sergiu Bevziuc a desfășurat licitația cu reducere privind valorificarea și vânzarea bunurilor imobile din masa debitoare a debitorului gospodăria țărănească „Rusu Mihai Ivan”, asupra lotului teren pentru construcții nr.cadastral 0100506.170 și construcția nr.cadastral 0100506.170.04, situate pe strada Torino nr.12 municipiul Chișinău, ipotecate în favoarea creditorului garantat Banca Comercială „Comerțbank”. S.A.

A menționat că, conform procesului-verbal nr.1 cu privire la desfășurarea licitației cu reducere din 27 martie 2024, s-a determinat câștigătorul licitației asupra terenului nr.cadastral _____ și locuinței nr. cadastral _____, situate pe strada _____ municipiul Chișinău pe Galici Evghenii.

Mai indică că, prin procesul-verbal nr.2 cu privire la desfășurarea licitației cu reducere din 27 martie 2024, s-a determinat prețul final de comercializare al terenului nr. cadastral _____ și locuinței nr. cadastral _____, situate pe strada Torino nr.12, în sumă de 3 091 727 lei, pe care s-a obligat să verse suma integrală pe parcursul a 10 zile lucrătoare după semnarea procesului-verbal.

Contestă reprezentantul debitorului Rusu Mihai rezultatele licitației „cu reducere” din 27 martie 2024.

Consideră reprezentantul debitorului că în temeiul art.68 alin.(1) și art.121 alin.(2) al Legii insolvenței nr.149/2012, licitația „cu reducere” din 27 martie 2024 în rezultatul căruia au fost vândute și comercializate bunurile terenul nr. cadastral _____ și locuința nr. cadastral _____, situate pe strada _____

a fost organizată ilegal, cu încălcarea procedurii de înscriere și de desfășurare a licitației, iar rezultatele licitației din 27 martie 2024 urmează a fi anulate de instanța de insolvență.

Este de menționat că, la 12 noiembrie 2024 reprezentantul debitorului Rusu Mihai, prin intermediul avocatului Tudor Buhnaci, a depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

În motivarea cererii a invocat că, cererea reprezentantului debitorului Rusu Mihai privind anularea licitației cu reducere din 27 martie 2024, în cauza civilă intentată față de debitorul gospodăria țărănească „Rusu Mihai Ivan”, se întemeiază pe art.121 alin.(2) al Legii insolvenței nr.149/2012.

Articolul 121 alin.(2) al Legii insolvenței nr.149/2012, prevede că „ în cazul în care rezultatele licitației sânt contestate din motivul încălcării procedurii de înscriere sau de desfășurare, bunurile adjudecate nu se vor ridica. În astfel de situații, ridicarea bunurilor se operează după soluționarea litigiilor. Dacă, după ridicarea bunurilor, rezultatele licitației sânt anulate, adjudecatarul (cumpărătorul) este obligat să restituie bunurile”.

Sușine că la soluționarea cererii reprezentantului debitorului privind anularea rezultatelor licitației „cu reducere” din 27 martie 2024, în cauza civilă intentată față de debitorul gospodăria țărănească „Rusu Mihai Ivan”, instanța de insolvență urmează să aplice prevederile art.121 alin.(2) al Legii insolvenței nr.149/2012, constituționalitatea cărora reprezentantul debitorului le contestă prin prezenta cerere, fiind în contradicție cu art.20, art.23, art.26 și art.54 din Constituția Republicii Moldova, art.1, art.6, art.13 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În speță, consideră că art.234 al Legii insolvenței nr.149/2012 contravine prevederilor art.7, art.16 alin.(2), art.20 și art.54 al Constituției Republicii Moldova.

A enunțat că articolul în cauză generează incertitudine juridică în raportul juridic reglementat, prin urmare contravine și prevederilor art.23 alin.(2) din Constituția Republicii Moldova.

Solicită admiterea cererii și sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova privind excepția de neconstituționalitate și verificare a constituționalității prevederilor art.121 alin.(2) al Legii insolvenței nr.149/2012 prin prisma art.20, art.23, art.26 și art.54 din Constituția Republicii Moldova.

Avocatul Tudor Buhnaci, în interesele reprezentantului debitorului, a susținut cererea întrunește cerințele de formă, pentru a sesizată Curtea Constituțională.

Avocatul Igor Verejeanu, în interesele creditorului Rusu Ion, a menționat instanței că cererea întrunește cerințele de formă, pentru a sesizată Curtea Constituțională.

În ședință de judecată lichidatorul G.Ț. „Rusu Mihail Ivan” Serghiu Bevziuc a lăsat la discreția instanței adoptarea soluției asupra admiterii cererii privind excepția de neconstituționalitate și verificare a constituționalității prevederilor art.121 alin.(2) al Legii insolvenței nr.149/2012.

Reprezentantul creditorului Banca Comercială „Comerțbank” S.A. Constantin Movilă în ședință de judecată a susținut că cererea reprezentantului debitorului este neîntemeiată și necesită a fi respinsă.

Studiind cererea depusă de reprezentantul debitorului Rusu Mihai privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și audiind participanții la proces, instanța de judecată consideră că urmează a fi expediată Curții Constituționale din considerentele ce succed.

Conform art.135 alin.(1) lit.a) Constituția Republicii Moldova și art.4 alin.(1) Legea privind la Curtea Constituțională nr.317-XIII din 13 decembrie 1994, Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

În conformitate cu art.12¹ Cod de procedură civilă, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

(2) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

(3) Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amîină pledoariile.

(4) Dacă nu sunt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin.(2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

(5) Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărîrii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

Curtea Constituțională în pct.77, 79, 82 și 87 din hotărârea nr.2 din 09 februarie 2016 a constatat că excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată de către: (1) instanța de judecată din oficiu, care, respectând principiul supremației Constituției, nu este în drept să aplice o normă în privința căreia există incertitudini de constituționalitate; (2) părțile în proces, inclusiv reprezentanții acestora, drepturile și interesele cărora pot fi afectate prin aplicarea unei norme neconstituționale la soluționarea cauzei.

Controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legilor în sine, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate.

Dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil.

Această cale indirectă, care permite cetățenilor accesul la justiția constituțională, oferă, de asemenea, posibilitatea Curții Constituționale, în calitatea sa de garantat supremației Constituției, să-și exercite controlul asupra puterii legislative cu privire la respectarea catalogului drepturilor și libertăților fundamentale.

Curtea Constituțională a mai reținut că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția, a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: (1)obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin.(1) lit.a) din Constituție; (2)excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată; (3)prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;(4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Instanța de judecată constată că, în speță, sunt întrunite condițiile necesare stabilite de Curtea Constituțională în hotărârea nr.2 din 09 februarie 2016 pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate, având în vedere că obiectul excepției prevederile art.121 alin.(2) al Legii insolvenței nr.149/2012 prin prisma art.20, art.23, art.26 și art.54 din Constituția Republicii Moldova, intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin.(1) lit.a) din Constituție, excepția este ridicată de reprezentantul debitorului Rusu Mihai, care este parte în prezenta cauza civilă nr.2i-9/2021, dispozițiile articolului 121 alin.(2) al Legii insolvenței nr.149/2012 prin prisma art.7, art.16 alin.(2), art.20, art.23 alin.(6) și art.54 ale Constituției Republicii Moldova, urmează a fi aplicat la soluționarea cererii reprezentantului debitorului Rusu Mihai de anularea licitației „cu strigare” desfășurată la 27 martie 2024, depusă în cauza

de insolvabilitate intentată în privința debitorului gospodăria țărănească „Rusu Mihai Ivan”, și nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale pe acest obiect, din care considerente urmează cererea a fi admisă.

Din aceste motive, în conformitate cu art.12¹, art.269-270 Cod de procedură civilă, instanța de judecată,

dispune

Admite cererea depusă de reprezentantul debitorului Rusu Mihai, prin intermediul avocatului Tudor Buhnaci, și ridică excepția de neconstituționalitate a art.121 alin.(2) al Legii insolvabilității nr.149/2012 prin prisma art.20, art.23, art.26 și art.54 din Constituția Republicii Moldova.

Expediază Curții Constituționale prezenta încheiere și sesizarea reprezentantului debitorului Rusu Mihai, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Încheierea nesusceptibilă de atac.

Președintele ședinței,
judecător
textul corespunde originalului
judecător

/semnătura/

Ludmila IARMALIUC

Ludmila IARMALIUC